

# ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΣ

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ: 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1887. | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Α'. Τόμ. Β'. — ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ — Φυλ. ΙΣΤ'. ΑΡΙΘ. 42

Ποιήσεις: Φωτεινῆς Οικονομίδου, Σ. Λάμπρου, Η. Τανταλίδου, Α. Μανού-  
του, Σ. Μαρτζώκη, Γ. Αρσίνη Δ. Ἠλιακοπούλου, Α. Νικολάρα, Α. Μάτεσι,  
Α. Μπουρνιά, Σ. Ἰωαννίδου, Ι. Τσακασιάνου, Μυριάνθεμον, κ λ. = Φωσκόλου,  
Ἵρτις Γ. Κ. Σφήκα. — Δημήτριος Βερναρδάκης, ὑπὸ Σ. Δε-Βιάζη.

## ΦΩΤΕΙΝΗΣ Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΕΙΣ ἩΛΛΑΙΟΝ ΕΡΩΤΑ.

Πῶς τὸν ἠγάπων! ... τίς ποτέ, τίς ἤθελε μοὶ εἶπει  
Ὅ ἔρωσ μου ὡς ὄνειρον ἤδῃ πῶς θὰ παρέλθῃ,  
Ἐφίνων μνεῖαν ἀμυδρὰν ὡς τ' ὄναρ καταλείπει  
Ἐφου πικρὰ ἐξέγερσις ἀμειλικτος ἐπέλθῃ!  
Λοιπὸν δὲν εἶναι πλάνη μου; παρῆλθεν οὕτως πλέον;  
Λοιπὸν οἶ' ἄλλον ἔρωτος παλμούς τὸ στήθος πάλλει;  
Ἐκλείσθη ἡ καρδίξ μου πρὸς αἴσθημα ἀργαῖον  
Καὶ ἠδυνήθη ὁ καιρὸς κ' ἐμὲ νὰ μεταβάλῃ!  
Ἐνόμιζον ἀδύνατον ἄνευ αὐτοῦ νὰ ζήτω  
Καὶ τώρα αἴφνης ν' ἀλλαγῶ καὶ νὰ τὸν λησμονήσω!

Κ' ἐγὼ ἀκόμη ἄπιστος! κ' ἐγὼ γυνὴ ὡς πάσαι!... ]  
Πῶς γυναικὸς τὸ στήθος μου κλείει λοιπὸν καρδίαν!  
Ἄλλ' εἶναι, εἶν' ἀδύνατον, καρδιά, ἀπατάσαι,  
Κ' ἐξέλαβες ὡς ἔρωτα στιγμῆς τὴν γοητείαν...  
Διότι εἰς τὴν θέαν τοῦ παλμὸν ἠσθάνθης ἕνα  
Κ' ἐπκίρτησε, παράφορος' ὁπότε μοὶ ὤμιλει,  
Καὶ ἔμειναν τὰ ὄμματα ἐμπρὸς τοῦ μάγευμένα  
Καὶ ἐδεδεσμένη ἡ φωνὴ κ' ἐκλείσθησαν τὰ χεῖλη,  
Ἐνόμισες πῶς ἀγαπᾷς! ἔρωτος πῦρ πῶς κλείεις,  
Καὶ ἐπιλήσμων, ἀσπλάγχνος τοὺς πρώτους ὄρκους λῶεις!

Ἐλθέ, ἔλθέ εἰς ἑαυτὴν, καρδιά ἀποστάτις  
Ἰὼν πρώτων ὄρκων μνήσθητι, τοῦ πρώτου ἔρωτός σου

Μὴ ἀπατάσαι· ὄμμα' μὴ μὴ πίπτῃς τῆς ἀπάτης,  
 Παλμός δὲν εἶναι ἔρωτος δὲν εἶναι ὁ παλμός σου.  
 Ἄν ἐμαγεύθῃς, θά λυθῇ ταχέως ἡ μαγεία·  
 Ὅθ' ἐξυπνήσῃς ἀν' γλυκὴν ὕπνον ἀπεκοιμήθῃς . . .  
 Δὲν μένει τῶν αἰσθήσεων πολὺ ἡ γοητεία,  
 Δὲν θά βραδύνῃς νὰ ἰδῇς ὅπόσον ἠπατήθῃς . . .  
 Ὁ ἔρωσ σου ὑφίσταται ὁ πρῖν, δὲν ἀπωλέσθῃ  
 Ἐὰν τὸ πῦρ τοῦ ἡμερῆ, ἀλλ' ὄχι, δὲν ἐσβέσθῃ.

Καὶ ὅμως διατί ζητῶ ματαίως ν' ἀπατώμαι !  
 Δεσμεύεται τὸ αἶσθημα ; δεσμεύτ' ἡ καρδιά ;  
 Νὰ ἀναφλέξω ἔρωτα σβεσθέντα τί πειρώμαι,  
 Λήθῃ ἀφοῦ τὸ παρελθὸν καλύπτει αἰωνία ; . . .  
 Διστάζω ἐτι ! δύναμι εἰσέτι ν' ἀμφισβῆλλω  
 Ὅτι ἐντὸς τοῦ στήθους μου φωλεύει ἔρωσ ἄλλος !  
 Σιγὴν εἰς τὴν καρδίαν μου τί μάτην ἐπιβάλλω !  
 Τοῦ στήθους μου δὲν κρύπτεται οὐδὲ σιγῆ ὁ σάλος  
 Ὁ πρῶτος ἔρωσ πρὸ πολλοῦ ἐντὸς μου ἐκοιμήθῃ  
 Ἐσβέσθησαν αἱ φλόγες του, εἰς τέφραν δ.ε.λύθη.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Η. ΔΑΜΠΡΟΥ

ΘΑ ΠΗΓΑΙΝΩ

Ἐκεῖ ὅπου ροδοδάφνη καὶ χλωρὸς κισσὸς ἀνοεῖ,  
 Ὅπου λούεται τὸ ἕαρ εἰς ζεφύρους ἀρωμάτων,  
 Ὅπου αἶρεται τὸ πνεῦμα παραδείσους ἀναπλάττον,  
 Ὅθ' ἀπηγαίνω με προσμένει ἡ παρθένος ἡ ξανθή.

Ἐκεῖ ὅπου ἀρμονίας γλυκὴς τόνος ἀντηχεῖ  
 Καὶ τὸ πρῶτον τῆς ἄσμα μελωδεῖ ἡ φιλομήλα,  
 Ἐπὶ ἄνθη καθημένη, κεκοιμημέν' ὑπὸ τὰ φύλλα,  
 Ὅθ' ἀπηγαίνω με προσμένει τῆς ψυχῆς μου ἡ ψυχῆ.

Ἐκεῖ ὅπου ἄνθη ραίνει ρυαξ ρέων χλοερᾶ,  
 Καὶ νοπὰ τὰ φύλλα φέρουν μικρὰ θρύμματ' ἀδαμάντων,  
 Ὅπου θάλλουσιν αἱ λεῦκαι ὑπὸ τὴν πυκνὴν σκιάν των,  
 Ὅθ' ἀπηγαίνω με προσμένει ἡ ψυχὴ μου ἐν χαρᾶ.

Ἐκεῖ ὅπου κατὰ πρῶτον τὴν ἠτένισα δειλὸς,  
 Καὶ μοι ἔρριψεν ἐκείνη πρῶτον βλέμμα τῆς ἀγάπης  
 Ὅθ' ἀπηγαίνω με προσμένει ἀνθηρὸς τῆς γῆς ὁ τάπης,  
 Ὅθ' ἀπηγαίνω με προσμένει ὁ ἀστὴρ μου ὁ καλός.

ΗΛΙΑ ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ

Ο ΦΙΑΡΓΥΡΟΣ.

Ὅταν εἶχα τὸν καιρὸν μου, πόσα ἔξοδα τρελᾶ,  
 Τῆς τρελῆς νεότητός μου ἀσυγχώρηταις ἰουδαίαις !  
 Ὡς τὰ γεράματά μου τώρα μόλις ἔδαλα μυαλά,  
 Καὶ θρηγῶ διὰ ταῖς τόσαις πρωτιναῖς παραλυσίαις.  
 Ἄχ ! ἀν' ἔκρπτα τὸ τρίτον, ἐὰν ὄχι τὰ μισά,  
 Ἐως τώρα θε νὰ εἶχα δυὸ κιβώτια χρυσᾶ.

Τὸ κεφάλι μου ἔς ταῖς πέτραις κτυπῶ τώρα σὰν τρελός·  
 Ἦθελος ξερὸ κεφάλι καὶ νὰ τρώγῃς καὶ νὰ πίνῃς ;  
 Ἄς ψοφούσῃς εἰς τὸ χῶμα, διατί πολυτελῶς  
 Ἄναπαύσῃς μ' ἐξυπνοῦσαι μέσ' ἔς τὰ πάχυτα τῆς κλίνης ;  
 Πόση τρέλα, νὰ μὴ δέσω ἐν ἀπ' τ' ἄλλο τὰ φλουριά !  
 Ἦως τρελός νὰ μὴν τὰ ἔχω κλειδαριὰ ἔς τὴν κλειδαριὰ !

Ὅσα ἔχω δὲ μ' εὐφραίνουσι ὅσα ἐφυγαν θρηγῶ  
 Μιλιοῦνι κλειδωμένον τόσον δὲν με καθιδύνει,  
 Ὅσον σφάζει τὴν καρδιά μου ἓνα κάλπικο λιανὸ  
 Ὅπου φεύγει καὶ μ' ἀρίνει.  
 Ἄπ' ἐδῶ κόψ' ἓνα ἄσπρο, ἓνα ἄσπρο ἀπ' ἐκεῖ,  
 Ἦθελα τὸ πᾶν νὰ ἔχω κι' ἄ, μὴν εἶχα καὶ βρακί !

Κάθουμαι καὶ λογαριάζω μὲ τὸ κλάσμα τὸν παῖδ'.  
 Τὸ τοσοῦτσικο ἔς τὸ ἄλας, τὸ τοσοῦτσικο ἔς τὸ λάδι,  
 Τὸ τοσοῦτσικο ἔς τὸ τᾶδε ἀν' συνάψῃς καθαρὰ,  
 Γίνονται σωστοὶ παράδες ὅπου φεύγουν κάθε βράδυ.  
 Κι' οἱ παράδες τώρα πρέπει νὰ μετροῦνται σὰν φλουριά,  
 Κι' ὅποιος ἓνα μὲ ζήτησῃ μὲ κτυπᾶ μὲ μαχαιριά.

Τί ἀσέβεια τοῦ κόσμου ! μὲ ταῖς φούκταις τὰ πετοῦν.  
 Ἐρένα μ' ἔρχεται καὶ σκάνω σὰν τοὺς βλέπω νὰ τὰ σπέρνουσι,  
 Καὶ τὴν τυφλωμένην τύχην ποῦ τοὺς θίδει καὶ πλουτοῦν,  
 Μὲ τὸ ξύλο νὰ τὴν πέρνουσι.

Ὅλοι ἄσωτοι κ' οἱ γέροι κ' οἱ παππάδες κ' ὁ λαός,  
 Καὶ οἱ ἄνδρες κ' αἱ γυναῖκες καὶ ὁ ἴδιος Θεός.

Ὅλοι τρύπιο ἔχουν χέρι, κ' εἰς ἐμὲ μόνον κλειστὸ,  
 Ὅλοι θέλουσι νὰ μ' ἀρπάξουν· πλὴν τὸν κόπον μόνον χάνουν.  
 Εἰς δεσμάτα σαράντα τ' ἀσπρουλάκια μου βαστῶ,  
 Καὶ σαράντα ἐσπρόροι ἐκεῖ μέσθ' δὲν τὰ φιδάνουν.

Ὀλημέρα οἱ σκαριώται νὰ ξεδεύσω μὲ σκουντοῦν,  
 εἴς τοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα ὅμως ὅσω θέλουσιν ἄς βροντοῦν.»

Εἶμαι τέκνον τῆς προόδου, θέλω τὸ κοινὸν καλὸν  
 καὶ δασκάλου καὶ σχολεῖα.  
 Τὰ εὐλογημένα ὅμως κατανοῦν ἔς τὸν ὀβελόν,  
 Καὶ τοῦ πράγματος νὰ ὄλη καθ' αὐτὸ ἡ δυσκολία.  
 Ἔνας δ' ὅσε, ἄλλος δ' ὅσε, ἤκουσε, καμμιά φορὰ  
 Νὰ διακριθοῦν νὰ εἶπουν, εἴπαρε τοῦτον τὸν παρᾶ;»

Τὸν κουφὸ λοιπὸν εἰς ὄλα μ' ἓνα ὄχι τοὺς πετᾶς,  
 Ὅχι γρόσι, ὄχι ἄσπρο, ὄχι ρούχ', ὄχι παπούτσι,  
 Οὔτε μὲ ὁμολογίας, οὔτε μὲ ἐγγυητᾶς,  
 Οὔτε ἄγγελο θυμιάμα, οὔτε ἄνθρωπο κουκουῦτσι·  
 Κ' ἔτσι μ' ἤσυχο κεφάλι κουμουλιάζεις τὸ φλουρί,  
 Καὶ τὸ μάτι τοῦ ἀσώτου ἀκριβὸν ἄς σὲ θαρρῆ.

Ἔς τὸ κλειδί, ἔς τὸν πάτο πάτο κ' εἰς κρυψῶνα μυστικὸν  
 ὅ,τι εὖρης κι' ὅ,τι λάχης.  
 Ναί· καλὰ ποῦ ἐνθυμήθην, λέγει κ' ἓνα γνωμικόν,  
 «Κλέ—(ἄ, ὄχι!) κρύψε νάχης».  
 Πλὴν ρωτᾶς τί θὰ τὰ κάμης; τί ἐρώτησις κακὴ!  
 Ἔβχε τ', ἄνθρωπε, νὰ τᾶχης, καὶ αὐτὸ μόνον ἀρκεῖ.

Θησαυροὶ μου σκουριασμένοι! ἀλυσόδετ' ἀγαθὰ!  
 Μουχλιασμένα μου κελάρια! ξυρισμέναίς μου βαρέλλαις!  
 Νὰ σᾶς βλέπω μόνον τώρα ἢ καρδιά μου μεθᾶ,  
 Ἔνι γερόντισσις παρθένας, σκονισμέναίς μου κασσέλαις!  
 Ἄμποτε νὰ μὴ τολμήτη φθόνος, μάτι ἢ ἀφῆ  
 Ἔς ἐδῶ νὰ εἰσχωρήσῃ πρὶν τὸ σῶμά μου ταφῆ!

## A. ΜΑΝΟΥΣΟΥ

### ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ

Ξυπνοῦν τὰ πουλάκια  
 Κ' εὐθὺς κελαιδοῦνε,  
 Ζητῶντας νὰ βροῦνε  
 Φιλὶ ἐρωτικό.  
 Τὰ δένδρα καὶ τ' ἄνθη  
 Κ' ἐκεῖνα ἀγαπιώνται·  
 Λυγίζουσι, φιλιῶνται,  
 Φιλὶ μαγικό.

Καὶ ζέφυροι, κι' αὔρες,  
 Γλυκὰ ἀγκαλιασμένα,  
 Πετοῦν χορτασμένα  
 Κ' αὐτὰ ἀπὸ φιλί.  
 Ἐγὼ μόνος εἶμαι,  
 Π' ἀνίσως τολμήσω  
 Ἔσὲ νὰ φιλήσω,  
 Ἐχάλας ἢ γῆ!

## ΕΝ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

Ἐμπρός μου ὁ καθένας τὸ μέτωπο ἄς γύρη  
 Κι' ἄς μείνῃ, γιὰ λίγο, τὸ στόμα κλειστὸ·  
 Μιὰ λύπη ποῦ μέσα τὰ στήθη μου φθείρει,  
 Ἐν ὄνειρο θέλω ἔς ἐσᾶς νὰ τὸ πῶ.

Ἡ ἔμπνευσις μέσα ἔς τὰς φλέβαις μου τρέχει  
 Κι' ἀπέραντη θέρμη τὸ σῶμα ἀγροικεῖ·  
 Ἡ λύρα μου φλόγαις ἀδιάκοπα βρέχει  
 Ποῦ τώρα φοβοῦμαι μὴν κάψω τὴ γῆ.

Ἐπαύσανε ἡ ὥραις, ἐσβύστηκε ὁ χρόνος.  
 Μονάχος ἔζουσε ἔς τὴ γῆ ὁ ποιητής,  
 Ἄντικρυ ἀφ' τὸν ἥλιο βρισκόμουνά μόνος  
 Κι' ἀντίκρυ ἀφ' τὸ χάος ἐστέκατ' ἐσεῖς.

Μὲ μάτια ἀνοιμμένα, βουβοὶ, νεκρωμένοι,  
 Μὲ διάπλατο στόμα, μὲ χέρια ἀνοιχτά  
 Βρισκόσαστε ὅλοι ἔς τὴ γῆ ξαπλωμένοι,  
 Κ' ἔμπρός μου ἐθωροῦσα σωρούς τὰ κορμιά.

Μὰ μόλις σᾶς εἶδα γυρμένους ἔς τὸ χῶμα  
 Ἐσβύστη τὸ μέπος ποῦ κλειῶ ἔς τὴν καρδιά·  
 Ἔσεῖς μοῦ τὸ ρίχτε ἔς τὸ δύστυχο σῶμα  
 Μαζῆ μὲ φαρμάκι καὶ λόγια πικρά.

Ἡ ἀγάπη ἔς τὰ στήθη βασιλευε μόνη,  
 Ἄνεκφραστος πόθος βαθεῖα ἔς τὴν καρδιά,  
 Θωροῦσες τὸν ἥλιο τὸ φῶς του ν' ἀπλώνῃ  
 Κ' ἐμένα τὰ χέρια νὰ τᾶχω ἀνοιχτά.

Ὁ ἥλιος ζητοῦσε νὰ σφίξῃ τὴν πλάσι,  
 Ἔς τὸ ρόδο, ἔς τὸ κρῖνο νὰ δώσῃ ζωῆ,  
 Κι' ἡ δόλια καρδιά μου ποθοῦσε νὰ ἐκφράσῃ  
 Ἄνεκφραστη ἀγάπη ποῦ μέσα τῆς κλεῖ.

Τὸ χόρτο ἀρχινοῦσε ἔς τοὺς κάμπους ν' ἀνθίσῃ  
 Τὸ ρόδο νὰ χύσῃ γλυκεῖαν εὐωδιά,  
 Καὶ μέσα ἔς τούτῃ τὴν ἀπειρὴ χτίσι  
 Γροικοῦσες νὰ πάλλῃ μία μόνη καρδιά.

Σὲ τούτη τὴ σφαῖρα κανεῖς δὲν ἐξοῦσε,  
Γιατὶ ν' ἀγαπήσω ζητοῦσα κ' ἐγώ,  
Κ' ἐνῶ ποῦ ἡ ψυχὴ μου τὴ γῆ δὲν μισοῦσε,  
Τὸν ἄνθρωπο ἐμπρὸς μου θωροῦσα νεκρό.

Σὲ τούτη τὴ σφαῖρα τί θέλω νὰ ζήσω ;  
Ποῖός νᾶμαι ποῦ μένω 'ς τὴ γῆ ζωντανός ;  
Τὰ μάτια γιὰ πάντα δικτὶ νὰ μὴ κλείσω  
'Ενῶ 'σάν κ' ἐκείνους 'γεννήθην θνητός ;

Λιθόβλητη ἡ ψυχὴ μου ἀνάγκη νὰ κλάψῃ,  
Κ' ἐστράφην 'ς τὸν ἥλιο ὡς νᾶμουν τρελός !  
Τὸ φῶς σου ἄς καταβῆ τὸν κόσμον νὰ κάψῃ,  
Ποῦ βροῖσκουμαι μόνος 'ς τὴ γῆ ζωντανός.

'Βιάλα ἀ χάρο γιὰ ἐλπίδα μου μόνη,  
Καὶ μῶκανε τρόμο ἐτούτη ἡ φωνή'  
Θωροῦσα τὸν ἥλιο σιγὰ νὰ νεκρώσῃ  
Κ' ἐγὼ νᾶμαι ἐμπρὸς τοῦ γιομάτος ζωή.

'Επῆρα τὴ λύρα μὲ τρόμο 'ς τὸ χέρι,  
Τὴν ἐρεψα χάμου 'ς τὸ χῶμα μ' ὀμῆ,  
Μὰ 'κείνη τὴν ὥρα ἐτίσθη ἐν ἀστέρι  
Κ' ἐξῆπνῆτα ὅλος γιομάτος ὀργή.

Σὲ τούτη τὴ σφαῖρα δὲν ζῶ ἀπελπισμένος ;  
Σὲ τοῦτο τὸν κόσμον δὲν ζῶ μοναχός ;  
Θνητὲ, κί ἂν δὲν μένης 'ς τὴ γῆ νεκρωμένος  
Γιὰ μένα σὺ πάντα δὲν εἶσαι νεκρός ;

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΟΚΗΣ

'ΣΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΦΙΑΛΡΕΣΚΗ

Προχθὲς κωμαρωνότανε μιὰ κόρη 'ς τὸν καθρέφτη,  
Καὶ τόσῳ μού τὴ μάγεψαν τὰ κάλλη της τ' ἀφράτα,  
'Ποῦ ὅλη ἀγάπη καὶ φῶτιά 'ς τὴν ἀγκαλιὰ του πέφτει  
Καὶ τότε σπᾶνει 'ς τὰ φιλιὰ ἢ κόρη ἢ μαυρομμάτα. —

'Αχ ! 'ς τὴν καρδιὰ μου ἂν ἐβλεπε πῶς εἶναι εἰκονισμένη  
Δὲν θά μὲ 'σπούσε 'ς τὰ φιλιὰ ἀντὶ 'ποῦ μὲ μαραίνει;

Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ

Η ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Α'.

Τ' ἄσπρο της φόρεμα μὲ χάρι  
Κουνεῖ 'ς ἡλίου ἀγκαλιὰ  
'Η μονοκόρη τοῦ Φλεβάρη,  
'Η ἀνθισμένη μυγδαλιὰ.

'Η φύσις ὅλη φοτισμένη  
'Απὸ τὸ κρῦο τὸ πολὺ  
Θαρρεῖς τὴ μυγδαλιὰ προσμένει  
Γιὰ ν' ἀναζήσῃ ἡ δειλή !

Λευκὴ σημαῖα τὴν εἰρήνη  
Μέσα 'ς τὸν πόλεμον μινᾶ,  
Κ' ἡ μυγδαλιὰ τὴν κλοσύνῃ  
'Σ τὰ χιονισμένα μας βουνά.

Β'.

Γιὰ ὅλα τ' ἄνθη ἡ κλαλιὰ μου  
'Έχει τραγοῦδι χαροπὸ,  
Μὰ περὶ πολὺ τὴ μυγδαλιὰ μου  
'Αγάπησα καὶ ἀγαπῶ . . .

Γλυκειὰ τῆς ἀνοιξίς παρθένα,  
Νεραΐδα ὅλη εὐωδιὰ,  
Μὲ τ' ἄνθη σου τὰ μαδημένα  
Στεφάνωσέ μου τὴν καρδιά.

'Εσὺ 'ποῦ μὲ τὰ ἄνθη μόνα  
Φέρνεις καλὸν κικρὸ, λευκὴ,  
Διῶξε τὸν ἄγριο χειμῶνα  
Καὶ φέρε ἀνοιξί κ' ἐκεῖ.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟ ΚΑΙ ΝΕΦΟΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Καθάριος λάμπει ὁ οὐρανὸς  
Κι' ἀσημοχρυσωμένον  
Σύγγεφο διαβατάριον  
Σὺν παραστρατημένον  
Στὰ στήθη του γυρνᾶ.

'Αλλὰ τὸ σύγγεφο περνᾶ,  
Κι' ἀντὶ νὰ τὸ δροσίση,  
Μακρύνεται ἀπ' ἐπάνω του  
Γιὰ νὰ τοῦ ἀποστερήσῃ  
Κι' αὐτὴ του τὴ σκιά. —

Τριαντάφυλλο παρθενικὸ  
Χλωρὸ καὶ μαραμμένο  
Λίγη δροσιὰ 'ς τὰ φύλλα του  
Μὰ σταζὴ διψασμένο  
Μὲ πόνον τοῦ ζητᾶ.

Πόσαις φοραῖς, κόσμε σκληρέ,  
Καὶ σὺ τὴ 'λεημοσύνη  
Σ' τὴ δυστυχία ἀνήθηκας  
Γιατ' ἦσουν ἀπ' ἐκείνη  
Ψηλότερα ἢ μακριά.

Ζάκυνθος 1887.

Δ. ΗΜΙΑΚΟΠΣ

## ΕΙΣ ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ Δ. ΔΟΣ Α. \*\*\*

Χαίλη 'πού λέγουν σ' ἀγαπῶ, τελειώνουν εἰς τὴν ὕλη...  
 Ἐρως 'πού καίει ἔς τὰ σωστά, δὲν φθάνει εἰς τὰ χεῖλη.  
 Εἶναι φωτιά 'πού ἔπεσε ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα,  
 Καὶ ἄν μιλή μετ' τὴν ψυχὴν, δὲν ὁμιλεῖ τὸ στόμα.  
 Τὴν δυνατὴ τὴν φύσιν του τίποτε δὲν φοβίζει  
 Ξυπνῶντας μόνο ἔς ὄνειρα πελάγου ἀρμενίζει,  
 Καὶ ἄν τὸν ναύτη π' ἀγρυπνῶς τὴν νύχτα πελαγόνει  
 Κ' εἰς ἕν ἀστέρι λαμπρὸ τὸ μάτι του καρφόνει,  
 Ἔτσι κ' ἐκείνη ἡ ψυχὴ, 'πού ἔρως τὴν φλογίζει,  
 Ἐπὶ τὴν ζωγραφιὰ τῆς λάτρως της μονάχα φτερουγίζει...  
 Ἐπὶ αὐτὴ θαρρεῖ ν' ἀνοίγεται ὁ Οὐρανὸς ἐμπρὸς της,  
 Κι' ἀκούει χειροβειμ φωνάς, αὐτ' εἶναι ὁ θεὸς της!  
 Καὶ ἄν ὁ ὕπνος ἤσυχά τὰ βλέφαρά του κλείσῃ,  
 Τὸν ἥλιο του τὸν ποθητὸ κ' ἐκεῖ θά ν' ἀντικρύσῃ  
 Νὰ τοῦ φωτίξῃ τ' ὄνειρο ἔς τὸν ὕπνο του ἀκόμα  
 Ἐρως 'πού καίει τὴν ψυχὴν, μὰ δὲν μιλεῖ τὸ στόμα...  
 Χαίλη 'πού λέγουν σ' ἀγαπῶ τελειώνουν εἰς τὴν ὕλη  
 Ἐρως 'πού καίει ἔς τὰ σωστά, δὲν φθάνει ἔως ἔς τὰ χεῖλη.  
 Εἶναι φωτιά 'πού ἔπεσε ἀπ' τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα,  
 Καὶ ἄν μιλή μετ' τὴν ψυχὴν, δὲν ὁμιλεῖ τὸ στόμα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΡΑΣ

## ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ HEINE

Σ' ἀγάπησα καὶ σ' ἀγαπῶ  
 Κ' ἡ τρομερὴ ἂν φθάσῃ  
 Συντέλεια τοῦ κόσμου,  
 Ἀκόμη θένα φαίνονται  
 Στὴ συντριμμένη πλάσιν  
 Ἡ φλόγες τοῦ ἔρωτός μου!

Α. Σ. ΜΑΤΕΣΙΣ.

## ΥΠΟΨΙΑ ΤΟΥ ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ ΣΟΥ.

Θαρρῶ δὲ νερόθεις, κ' ἄσκοπα τρέμει γιὰ σὲ ἡ καρδιά μου,  
 Θαρρῶ πῶς ἄλλον ἀγαπᾷς, κρυφὴ βασίλισσά μου.  
 Θαρρῶ τὰ στήθεξ τ' ἄδολα, τὰ λατρευτά μου κάλλη,  
 Μὴ βροῦνε βράχο ἀντι καρδιάς ἔς παγωμένη ἀγκάλη.  
 Ἔτσι Θαρρῶ... κ' ἐνῶ Θαρρῶ πῶς ἄλλους θυμάσαι,  
 Καμμιά φορά, ἄν με κυττᾷς, Θαρρῶ...—πῶς με λυπᾷσαι!

## ΜΥΡΙΑΝΘΕΜΟΝ

Τὰ σπλάχνα μας καὶ ἡ θάλασσα ποτὲ δὲν ἠσυχάζουν.  
 Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ  
 \* \*  
 Νόμος τοῦ κόσμου εἶν' ἡ φθορά! καὶ δὲ θεὸς νὰ χορτάσῃ  
 Ἡ φοβερὴ δρακόντισσα πρὶν καταπιῇ τὴν πλάσιν.  
 Α. ΒΑΛΛΩΡΗΤΗΣ  
 \* \*

Τί χρῆσιμῶς ἡ τιμὴ ἂν ἡ στοργὴ ὑπνώττη; ...  
 Δ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ  
 \* \*

Ἀγάπησόν με, φίλη μου, εἶναι ταχὺς ὁ βίος,  
 Εἴμεθα πῦρ μίκν' στιγμὴν καὶ στάκτη αἰωνίως! ...  
 Σ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ  
 \* \*

Τὸ ἄνθος μαραίνεται, Καὶ μόνος ὁ θάνατος  
 Τὸ φύλλον ξηραίνεται, Ἐπλάσθη ἀθάνατος  
 Ὁ κόσμος περνᾷ, Αὐτὸς δὲν γερνᾷ.  
 Π. ΣΟΥΤΣΟΣ  
 \* \*

Πικρία μετὰ ἡδονὴν, καὶ πρὶν τοῦ τάφου ἵστάνοι:  
 Ἰδοὺ ἡ ἱστορία μας, ἡ ἀληθὴς καὶ μόνη.  
 Θ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ  
 \* \*

Ἐπὶ δὲν βρίσκει ἡ συμφορὰ!  
 Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ  
 \* \*

Καὶ ὠχρεῖ, μαραίνεται κ' ὁ ἔρωτας ἀκόμα  
 Ὡστὴν χλωμὸ τριαντάφυλλο ἔς τοῦ τάφου μας τὸ χῶμα.  
 Γ. ΠΑΡΑΣΧΟΣ  
 \* \*

Ἄ! σοῦ τὸ πῆρα τὸ φιλεῖ χωρὶς νὰ στὸ γυρέψω! ...  
 Συμπαθησέ με, κάρη μου, κ' ἐγὼ νὰ στὸ ἐπιστρέψω.  
 Δ. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ  
 \* \*

Ὁ ἔρωτας παντρεύτηκε τὴ Ζήλια ἔς τὴν καρδιά μου  
 Κ' ἐκάμανε χίλια παιδιά...—τὰ χίλια βασανά μου.  
 Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ  
 \* \*

## ΚΑΙ ΕΝΑ ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΙΚΟ

Ἄφ' τῶν ὀχτροῦς φυλάγομαι καὶ δὲν πονῶ ποτέ μου,  
 Μόνον ἀπὸ φίλους καὶ δικούς προφύλαγέ με, θε μου.  
 ΕΤΟΙΜΟΡΡΟΠΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ

Σήμερα όλα τὰ πουλιά σοῦ στέλνουν μυρωμένο  
Τραγούδι, μεσ' ἀπ' τὴ καρδιά μ' ἐπιθυμὰ βγαλμένο.  
Κάθε λουλουδι μυρωδιὰ, ἀγτίδα καθ' ἀστέρι,  
Ἀγέρι ἀνοιξιάτικο μὲ χάρι νὰ τὰ φέρῃ.

Κ' ἐγὼ τὸν πόνο τῆς καρδιάς σφιγνὰ ἀγκαλιασμένος  
—Κοῖνος, αὐγῆς χωρὶς δροσιά καὶ παραπανεμένος—  
Μ' ἓνα φιλὶ δλόθεμο μετ' ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου  
Σοῦ στέλνω μὲ χαμόγελο μονάχα τὴν εὐχὴ μου.

Εἶν' ἡ εὐχὴ μου δροσερὴ ἀμυγδαλιάς λουλουδι,  
Τραγούδι πόθου τρυφερῶ, οὐράνιο τραγούδι,  
Δροσιά ποῦ σ' ἀγκαλιάζεται καὶ σὲ φιλεῖ στὰ χεῖλια,  
Ἐλπίδα μὲ χρυσὰ φτερά, ἀγάπη δίχως ζήλεια.

Κ' ἔχει γιὰ μόνη της χαρὰ μονάχα πόθον ἓνα  
Πῶς ὅλα σου τὰ ὄνειρα τὰ μασχομυρωμένα  
Θὰ ζοῦν 'ς ἀγάπη τρυφερή, ἀγάπη ζηλεμένη,  
Πῶς θάχης ἴδια τὴν καρδιά καὶ θάτται εὐτυχισμένη.

1887.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΓΡ. ΜΠΟΥΡΝΙΑΣ.

Ο ΔΥΣΤΥΧΗΣ

ΥΠΟ ΔΑΚΙΒΙΑΔΟΥ Σ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

Σχολάρχου τοῦ ἐν Λευκάδι Ἑλληνικοῦ Σχολείου.

«Ὅταν γελάσ' ἡ συμφορὰ καὶ κλάψ' ἡ εὐτυχία,  
τότε θὰ βρῆ κι' ὁ δυστυχὴς 'ς τὸν κόσμον ἡσυχία.  
Ὁ δυστυχὴς τὸ πρόσωπο τῆς λύπης τὸ γνωρίζει,  
γιατὶ τὸ ἄχ' ἀπ' τὴν καρδιά μὲ στεναγμούς σκορπίζει.  
Ὅταν γελά ὁ δυστυχὴς, τὸ στήθος του δὲν καίει  
τὰ χεῖλη του μόνον γελοῦν, ἡ δὲ καρδιά του κλαίει.  
Τῆς λύπης τὸ χαμόγελο κι' ὁ χάρος τὸ τρομάζει,  
γιατὶ κ' ἐκείνου τὴν καρδιά ἐκείνο τὴν σπαράζει.  
Ποτὲ, ποτὲ παρηγοριὰ δὲν θάβρῃ ὁ θλιμμένος,  
καὶ ὅταν μὲ τὸ σάβανο θὰ ᾔνε τυλιγμένος.»

Αὐτὰ τὰ λόγια ἀκουγα ἔχθες, τὸ βράδυ βράδου  
καὶ νόμιζα πῶς μου ἰμιλεῖ τῆς νύχτας τὸ σκοτάδι.  
Ἀλλὰ δὲν ἦτανε αὐτό, ἦταν πουλί μικροῦλι.  
εἶχε φτερά κατὰμυρα...θὰ ἦταν νεκροπούλι!  
Κ' ἐκεῖ π' ἀφουγκραζόμουνα μὲ δυνατὴ τρομάρα  
ν' ἀκούσω κι' ἄλλα...ἔξαφνα μὲ πόνο καὶ λαχτῆρα  
ἀπὸ 'να μνῆμα βογγητὸ ἀκούω νὰ βουίξῃ  
καὶ τὸ πουλί περίλυπο ἐκεῖ νὰ φτερουγίζῃ  
κ' ἐκεῖ ὁποῦ φτερούγιζε μὲ στεναγμούς νὰ κλαίῃ  
καὶ μὲ θλιμμένη τὴν καρδιά ν' ἀρχίσῃ νὰ μοῦ λέγῃ:

«Διαβάτη, ἀκουσεσ ἐδῶ, τί ἄχ' ἀγριεμένο  
ἀπὸ τὸ στήθος τοῦ νεκροῦ ἐβγήκε τὸ θλιμμένο;  
Κ' ἐδῶ ἡ λύπη τυρηνεῖ ἐκείνους, π' ὅταν ζοῦσαν,  
μὲ καρδιοχτύπια καὶ δαρμούς τὴν τύχην τους θρηνοῦσαν.  
Ὁ δυστυχὴς 'ς τὸν τάφο του, ἀν καὶ καρδιά δὲν ἔχει,  
βουρκώνει καὶ μὲ δάκρυα τὰ κόκκαλά του βρέχει.  
Τοῦ δυστυχῶς τὰ κόκκαλα, γιὰτ' εἶνε ποτισμένα  
ἀπ' τὰ φαρμάκια τῆς ζωῆς κ' εἶνε φαρμακωμένα,  
μέσα 'ς τὸν τάφο τρίζουνε κ' ἐκεῖ μὲ τὸν τριγμὸ τους  
ἀφίνουνε μὲ βογγητὸ τὸν ἀναστεναγμὸ τους.  
Κλαίγῃ, διαβάτη, ἐκείνους ποῦ μὲ καρδιά θλιμμένη  
'ς τὸν τάφο καταβαίνουνε, γιὰτὶ καὶ πεθαμμένοι  
βουρκώνουν, κλαίουν καὶ θρηνοῦν, λυποῦνται καὶ στενάζουν,  
κ' ἐκεῖ τὴν λύπη προσκυνοῦν, τὴν συμφορὰ θαυμάζουν.»

Τότε κ' ἐγὼ μὲ στεναγμούς καὶ ἄμματα βουρκωμένα  
ἐγύρισα καὶ ἔφυγα. Σὰς λέγω δὲ θλιμμένα  
«Κλαίτε αὐτοὺς ποῦ μὲ τὸ ἄχ' κοιμοῦνται καὶ ζυπᾶνε,  
γιατὶ τὰ κρύα στήθια τους αἰώνια θὰ χτυπᾶνε.»  
«Ὅταν γελάσῃ ἡ συμφορὰ καὶ κλάψ' ἡ εὐτυχία,  
τότε θὰ βρῆ κι' ὁ δυστυχὴς 'ς τὸν κόσμον ἡσυχία.

᾿Σ ΤΟ ΧΑΡΟ—ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ

Τοῦ χάρου τοῦ βουλήθηκε πύργου νὰ θεμελιώσῃ.  
Βάνει τοὺς νεῖους γιὰ θέμελο, τοὺς γέροντας γι' ἀγγωνάρια,  
Βάνει καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ γιὰ σώμπολα τοῦ πύργου,  
Βάνει γιὰ πατωμάτερα παλληκαριῶνε μπράτσα,  
Βάνει πορτοπαράθυρα καλαῖς νοικοκυράδαις.

## ΟΥΓΟΥ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

## ΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΙΑΚΩΒΟΥ ΟΡΤΙΣ

(Μετάφρασις Γ. Κ. Σφήκα)

(συνέχ. ὅρα προηγ. φυλλάδιον)

«Δὲν ἤξεύρω οὔτε διατι ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, οὔτε πῶς, οὔτε πτί εἶναι ὁ κόσμος, οὔτε τί ἐγὼ αὐτὸς εἶμαι. Καὶ ἂν ταῦτα ἐρευνησῶ, »φρικωδεστέρα ἀποβαίνει ἢ ἀμάθειά μου. Δὲν ἤξεύρω τί εἶναι τὸ σώμα, αἱ αἰσθήσεις μου, ἢ ψυχὴ μου, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ μέρος ἐμαυτοῦ ὅπερ σκέπτεται ὁ, τι γράφω, καὶ τὸ ἐποιοῦ μελετᾷ ἑαυτὸ, »ἀείποτε ἀγνωστον ἀποβαίνει. Μάτην διὰ τοῦ νοῦ προσπαθῶ νὰ μετρήσω τὰ ἀπέραντα ταῦτα διαστήματα τοῦ σύμπαντος τὰ περι- »κυκλοῦντά με. Εὐρίσκομαι ὡς προσκολληθεὶς εἰς μικράν τινα γωνίαν »ἀκαταλήπτου διαστήματος, ἀγνωῶν διατι ἐτέθην ἐδῶ μάλλον ἢ ἄλλα- »ρχόθι, ἢ διατι ὁ βραχὺς τῆς ὑπάρξεώς μου χρόνος ὥρισθη μάλλον »νὲν τῇ στιγμῇ ταύτῃ τῆς αἰωνιότητος, ἢ εἰς ὅλας τὰς προηγου- »μένας καὶ ἐπομένας. Πανταχοῦ βλέπω μόνον ἀπειρον ἀπορροφῶν με ὡς ἄτομόν τι.....»

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην τῆς 20ῆς Μαρτίου διεξήλθεν ὅλα του τὰ ἔγγραφα· ἔπει- »τα ἐκάλεσε τὸν κηπουρὸν καὶ τὸν Μιχαὴλ ἵνα τὰ σηκώσωσιν ἐκεῖθεν. »Ἐπει- »τα ἔστειλεν αὐτοὺς νὰ κοιμηθῶσι. Φαίνεται δὲ ὅτι ἔμεινεν ἐρηγορῶς καθ' ὅλην τὴν νύκτα, διότι τότε ἔγραψε τῇ ἀνωτέρω ἐπιστολῇ, περὶ δὲ τὴν χαυραγὴν ὑ- »πῆγε καὶ ἀφύπνισε τὸν ὑπὸ τῆν παραγγέλλων αὐτῷ νὰ εὕρῃ ἀγγελιαφόρον τινὰ δι' Ἐνετίαν. »Ἐπειτα κατεκλήθη ἐνδεδυμένος, ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον, διότι χωρικός τις μοι εἶπεν ὅτι τὸν ἀπῆντησέ περὶ τὰς 8 π. μ. εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Ἄρκουα. »Πρὸ μεσημβρίας ἐπανήλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ Μιχαὴλ εἰσῆλθε λέγων ὅτι ὁ ἀγγελιαφόρος ἦτο ἔτοιμος καὶ περιέμενε, εὗρε δὲ αὐτὸν καθήμενον ἀκίνητον καὶ ὡσεὶ βεβουτημένον εἰς μελαγχολικωτάτας σκέψεις, ἤγερθη, ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον, καὶ ὄρθιος ἔγραψεν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐπιστολῇν. »

Θὰ ἔλθω ἀναμφισβόλως—ἂν ἡδυνάμην νὰ τῇ γράψω—καὶ ἤθελον νὰ γράψω—καὶ ὅμως ἂν ἔγραφον πρὸς αὐτὴν, δὲν θὰ εἶχον τὴν δύ- »ναμιν τοῦ νὰ ἔλθω—σύ θὰ τῇ εἶπῃς ὅτι θὰ ἔλθω, ὅτι θὰ ἴδῃ πά- »λιν τὸ τέκνον τῆς—τίποτε ἄλλο—ὄχι, τίποτε ἄλλο· μὴ τῇ σπαρά- »ξης ἔτι μάλλον τὰ σπλάγγχνα· πολλὰ θὰ σοὶ ἐσύσταινον ὡς πρὸς τὴν συμπεριφορὰν τὴν ὁποίαν θὰ τηρήσῃς πρὸς αὐτὴν εἰς τὸ μέλλον καὶ περὶ τοῦ πῶς νὰ τὴν παραμυθῆς.—Ἄλλὰ τὰ χεῖλη μου ἐμα- »ράνθησαν· τὸ στῆθός μου πνίγεται· πικρία τις, πνιγμός τις—νὰ ἡδυ- »νάμην τοῦλάχιστον νὰ στεναῶζω!—Ἄληθῶς, ἐντὸς τῶν φαρύγγων μου αἰσθάνομαι ὡς ἓνα κόμβον, καὶ χεῖρ τις μοι πιεζει καὶ στενοχωρεῖ τὴν καρδίαν μου.—Τί νὰ σοὶ εἶπω, Λαυρέντιε; εἶμαι ἄνθρωπος—Θεέ μου, Θεέ μου, δός μοι καὶ σήμερον τὴν ἀνακούφισιν τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἐσφράγισε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν παρέδωκεν ἄνευ ἐπιγραφῆς. Ἐπὶ πολὺ ἔ- »βλεπε πρὸς τὸν οὐρανόν· ἔπειτα ἐκάθησε καὶ σταυρώσας τοὺς βραχίονας ἐπὶ τοῦ γραφείου, ἐστήριξεν ἐπ' αὐτῶν τὸ μέτωπόν του. Πολλάκις τὸν ἠρώτησεν ὁ ὑπη- »ρέτης ἂν ἤθελεν ἄλλο τι, αὐτὸς δὲ χωρὶς νὰ στραφῇ, τῷ ἔνευσεν ἀποφατικῶς διὰ τῆς κεφαλῆς. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἤρχισε τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν διὰ τὴν Θηρεσίαν.

Τετάρτη, ὥρα 5η

Ἐποτάχθητι εἰς τὰς βουλάς τοῦ Ἰψίστου. καὶ θὰ εὕρῃς εὐτυχί- »αν τινὰ ἐν τῇ οἰκισκῇ εἰρήνῃ. καὶ ἐν τῇ ὁμοιοῖα μετὰ τοῦ συζύ- »γου ὃν ἢ τύχη σοὶ ὥρισεν. Ἐχεις πατέρα γενναῖον καὶ ἀτυχῆ· ὁ- »φείλῃς νὰ ἐνώσῃς αὐτὸν πάλιν μετὰ τῆς μητρός σου, ἥτις μονά- »ζουσα καὶ δακρυροοῦσα ἴσως καλεῖ σὲ μόνην· σὺ τὴν ζωὴν σου ὁ- »φείλεις εἰς τὴν τιμὴν σου. Ἐγὼ μόνος—ἐγὼ μόνος θνήσκων θὰ εὕρω εἰρήνην, καὶ ταύτην θ' ἀφήκω εἰς τὸν οἶκόν σου, ἀλλὰ σὺ ἀτυχὲς πλάσμε!...

Πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἀρχίζω νὰ σοὶ γράψω, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἐξακολουθήσω· Θεέ μου! βλέπω ὅτι σὺ δὲν μ' ἐγκαταλείπῃς κατὰ τὴν ὑπερτάτην ὥραν, ἢ δὲ σταθερότης αὐτῇ εἶναι ἢ μεγίστη τῶν εὐεργεσιῶν σου. Ὁ ἀποθάνω ἀφοῦ λάβω τὴν εὐλογίαν τῆς μητρός μου, καὶ τοὺς τελευταίους παρὰ τοῦ φίλου μου ἐναγκαλισμούς. Παρ' αὐσοῦ θὰ λάβῃ ὁ πατήρ σου τὰς ἐπιστολάς σου, καὶ σὺ πρὸς αὐ- »τὸν θὰ δώκῃς τὰς ἰδικὰς μου· αὗται ἔσονται μάρτυρες τῆς ἀγιότη- »τος τοῦ ἔρωτος ἡμῶν. Ὁχι, προσφιλὲς νεανίσι· δὲν εἶσαι σὺ αἷτια τοῦ θανάτου μου. Ὅλα μου τὰ ἀπελπιστικὰ πάθη, αἱ δυσυχίαι τῶν ἀναγ- »καιοτέρων εἰς τὸν βίον μου προσώπων, τὰ ἀνθρώπινα ἐγκλήματα, ἢ βεβαιότης τῆς αἰωνίας δουλείας μου καὶ τοῦ αἰωνίου οὐδείδους τῆς πωληθείσης πατρίδος μου—τὰ πάντα τέλος πρὸ πολλοῦ ἦσαν γε- »γραμμένα, σὺ δὲ, γύναι ἰσαγγελοσ, ἡδύνασο νὰ πρᾶυνῃς, ἴσως τὴν εἰμαρμένην μου, ποτὲ ὅμως νὰ ἐξιλίσωσῃς αὐτὴν. Εἰς σὲ μόνην εἶδον τὸ βάλασμον ὅλων μου τῶν δεινῶν, καὶ ἐτόλμησα νὰ κολακεύσω με αὐτὸς ἐμαυτόν· ἀφοῦ δὲ ἀπὸ ἀκαταμάχητου φερομένη δυνάμεως με ἠγάπησας, ἢ καρδία μου σὲ ἐπίστευσεν ὅλας ἰδικῆν τῆς· σὺ μὲ ἠγά- »πησας καὶ με ἀγαπᾷς—τώρα δὲ ὅτε σὲ χάνω, ἐπικαλοῦμαι ἀρωγὸν τὸν θάνατον. Παρακάλει τὸν πατέρα σου νὰ μὴ με λησμονήσῃ, τοῦ- »το δὲ ὄχι ἵνα λυπηταί, ἀλλ' ἵνα διὰ τῆς συμπαιθείας του μετριά- »ζῃ τὸ ἄλγος σου, καὶ ἵνα πάντοτε ἐνθυμῆται ὅτι ἔχει μίαν ἄλλην θυγατέρα.

Ἄλλὰ σὺ, ἀληθὲς τοῦ δυστυχοῦς τούτου φίλη, σὺ ποτὲ δὲν θὰ με λησμονήσῃς. Πάντοτε, ἐπανειλημμένως ἀναγίνωσκε τοὺς τελευταί- »ους τούτους λόγους μου, τοὺς ὁποίους δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι σοὶ γρά- »φω με τὸ αἶμα τῆς καρδίας μου. Ἴσως ἢ μνήμη μου σὲ διαφυλάξῃ ἀ- »πὸ τῶν συμφορῶν τῆς κακίας. Ἡ καλλονὴ σου, ἢ νεότης σου, ἢ περιβλεπτος κατάστασις σου θὰ παρακινήσωσι τοὺς ἄλλους, σὲ αὐτὴν, πρὸς διαφορὰν τῆς ἀηωότητος· εἰς ἣν ἐθυσίασας τὸ πρῶτον καὶ προσ-

φιλέσ σοι πάθος, καὶ τὸ ὁποῖον μόνη παραμυθία ὑπῆρξε πάντοτε τῶν βλαπτικῶν σου. Ὅ,τι θελκτικὸν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ θέλει συνομότησ πρὸς ὀλεθρὸν σου, ἵνα ἀπὸ σοῦ τὴν σὴν ὑπόληψιν ἀφαιρέσῃ. ἵνα σὲ ἀναμιξῇ μετὰ τοσοῦτων ἄλλων γυναικῶν, αἵτινες ἀφοῦ ἠρνήθησαν πᾶσαν αἰδῶ, διαπραγματεύονται τὸν ἔρωτα καὶ τὴν φιλίαν, θριαμβευτικῶς δὲ ἐπιδεικνύουσι τὰ θύματα τῆς ἀπιστίας των. Σὺ ὅχι, Ἐθρεσία μου· ἡ ἀρετὴ σου λάμπει ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ προσώπου σου, ἐγὼ δὲ ἐσεδάσθην αὐτὴν, καὶ σὺ γνωρίζεις ὅτι σὲ ἠγάπησα λατρεύων σε ὡς ἱερὸν τι.—Ὡ θεσπεσία εἰκὼν τῆς φίλης μου! Ὁ τελευταῖον πολυτιμον δῶρον τὸ ὁποῖον θεωρῶ, καὶ πλείονα μοὶ ἐμβάλλει ἰσχὺν, καὶ ὄλη μοὶ ἀφηγείται τὴν ἱστορίαν τῶν ἐρώτων μας. Σὺ τὴν εἰκόνα ταύτην ἔγραψες καθ' ἣν ἡμέραν τὸ πρῶτον σὲ εἶδον· μία πρὸς μίαν ἐνώπιόν μου παρέρχονται ὅλαι ἐκεῖναι αἱ ἡμέραι αἱ ἀγωνιωδέστεραι ἀλλὰ καὶ προσφιλέστεραι τῆς ζωῆς μου. Καὶ τὴν εἰκόνα ταύτην ἀφιέρωσας ἀναρτώσα αὐτὴν ἐπὶ τοῦ στήθους μου, ὑπὸ τῶν δακρῶν βεβοηγμένην—καὶ οὕτως ἐπὶ τοῦ στήθους μου ἀνηρτημένη θὰ κατέλθῃ μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν τάφον. Ἐνθυμείσαι, Ἐθρεσία, πῶς δακρῶν ἔλαβον αὐτὴν; Ὡ, καὶ πάλιν κλαίω, καὶ τὰ δάκρυα ταῦτα ἀνακουρίζουσι τὴν τεθλιμμένην ψυχὴν μου. Ἐὰν δὲ μετὰ τὴν τελευταίαν πνοὴν ἐναπολείπεται ζωὴ τις, ταύτην πρὸς σὲ πάντοτε θέλω τηρήσῃ καὶ μετ' ἐμοῦ ἀθάνατος θὰ ζήσῃ ὁ ἔρωσ μου.—Ἄκουσον ἐν τούτοις μίαν τελευταίαν, μόνην, ἱερὰν σύστασιν, καὶ σὲ ἐξορκίζω εἰς τὸν ἀτυχή ἔρωτά μας, εἰς τὰ δάκρυά μας, εἰς τὴν εὐλιχθῆ στοργὴν τὴν ὁποῖαν αἰσθάνεσαι πρὸς τοὺς γονεῖς σου, πρὸς οὓς ἐκούσιον θύμα προσηνέχθης—μὴ ἀφήκῃς ἀνευ παραμυθίας τὴν πτωχὴν μητέρα μου· ἴσως ἔλθῃ ἵνα μετὰ σοῦ με κλαίῃ ἐν τῇ ἐρημίᾳ ταύτῃ ὅπου θὰ ζητήσῃ καταφύγιον ἀπὸ τῶν τρικυμιῶν τοῦ βίου. Σὺ μόνη εἶσαι ἀξία νὰ θρηνηῖς μετ' αὐτῆς καὶ νὰ τὴν παραμυθῆς. Τίς τῇ ἐνοπομένει, ἂν σὺ τὴν ἐγκαταλείψῃς; Ἐν τῇ θλίψει της, ἐν ἀπάσῃς ταῖς δυστυχίαις, ἐν ταῖς ἀσθενείαις τοῦ γήρωσ αὐτῆς ἐνθυμοῦ πάντοτε ὅτι εἶναι μήτηρ μου.

(ἀκολουθεῖ)

## ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ.

Τὸ ὄνομα τοῦ διαπρεποῦς τούτου Ἑλλήνος εἶνε λίαν γνωστὸν ἐν τῇ τῶν γραμμάτων πολιτείᾳ, ὡς δοκίμου ποιητοῦ καὶ φιλολόγου. Παρὰ τῆς φύσεως δεδωρημένος τὸ χάρισμα τῆς εὐφυΐας καὶ τοῦ οἴστρου, ἐκαλλιέργησεν αὐτὸ διὰ μελετῶν καὶ ἀνέπτυξεν οὕτω πάσας τὰς δικηστικὰς αὐτοῦ δυνάμεις διὰ τοῦ ζήλου, ὃν ἔσχε καὶ ἔχει πρὸς

τὴν μάθησιν καὶ τὴν παιδείαν. Ὁ ἔρωσ οὗτος ἠγάγκασεν αὐτὸν καὶ εἶνε εἰς τῶν τυχόντων ποικίλων γνώσεων, μεθ' ὧν, γράφων, ποικιλοὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ γίνονται μᾶλλον συμπαθῆ.

Ἐγεννήθη, τῇ 21 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1833, ἐν Μιτυλήνῃ, ὅπου καὶ ἐδιδάχθη τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Μεταβάς ἐκείθεν εἰς Ἀθήνας, τῷ 1849, ἐπεράτωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, ὡς φοιτητῆς τῆς φιλοσοφικῆς σχολῆς, ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ καὶ ἀκολούθως συνεπλήρωσεν αὐτὰς ὡς διδάκτωρ εἰς τὰ Πανεπιστήμια τοῦ Μονάχου, τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Βερολίνου. Ὡς δὲ φοιτητῆς ἐπι, ἐποίησε τὴν Γραομμομαχίαν καὶ τὸν Πλάνητα, καλὰ ποιήματα ἐπαινεθέντα εἰς τοὺς ποιητικὸς διαγωνισμοῦς. Ἐν τῇ κωμικῇ αὐτοῦ ποιήσει, ὁ γνωστὸς ποιητῆς Gemma, εὐρίσκει «uno spirito acuto, originale e caustico, e vi si sente » il mele e dolce, e piccante che le api dell' Imeto distillavano » negli scritti di Menandro e di Luciano.» Ἐν Γερμανίᾳ ἐξέδωκε τὴν Εἰκασίαν τῷ 1856. Ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ εὐρισκόμενος συντάξας καὶ Ὁδὴν Πινδαρικὴν εἰς τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ καθηγητοῦ Ἐθρεσίου, προκλήθεις ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων φοιτητῶν, περὶ ἧς ὁ γερμανικὸς τύπος μετ' ἐπαίνων ἔκαμε μνησίαν. Ὁ δὲ σοφὸς ἑλληνιστῆς Ἑλλισσεν ἔγραφε σὺν ἄλλοις ἐν τῷ περιοδικῷ Gotte gelehrt Anzeige τῷ 1865: «Πρὸ τινῶν ἐτῶν δύο ἀρχαῖαι ἑλληνικαὶ φῶδι, ἡ τοῦ καθ. Φιλίππου Ἰωάννου καὶ ἡ νεωτέρα τινὸς πλήρους εὐφυΐας ἑλλήνος ποιητοῦ, Δημητρίου Βερναρδάκη, μᾶς ἐδῶσαν ἀφορμὴν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ (1862) σκέψεις τινὰς καὶ παρατηρήσεις συγκριτικὰς τῶν ποιημάτων, ἅτινα ἔγραψαν νεώτεροι ἑλλήνες ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ, καὶ τῶν ποιημάτων, ἅτινα ἔγραψαν οἱ σοφοὶ τῆς δύσεως εἰς νεαράς καὶ ξένας γλώσσας. Τὴν γνώμην, ἣν ἐξεφράσαμεν τότε ὅτι τὰ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ ποιήματα τῶν νεωτέρων τούτων ἑλλήνων δύνανται, καθόλου εἰπεῖν, νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προϊόντα οὐχὶ νεοκροῦ τινος ἀλλὰ ζῶντος καὶ ἐλευθέρως πνεύοντος, κατὰ τινὰ δὲ λόγον καὶ πράγματι ἐθνικοῦ ποιητικοῦ πνεύματος, ἐν ἐνὶ λόγῳ μᾶλλον ἢ τὰ ἐν ταῖς γλώσσαις ταύταις ἔργα τῶν Εὐρωπαίων, μηδ' αὐτῶν τῶν δοκιμωτάτων ἐξαιρουμένων.»

Τῷ 1858 ἐξέδωκεν ἐν Μονάχῳ τὴν Μαρίαν Δοξοπατρῆν, ἱστορικὸν δραματικὸν ποίημα εἰς πέντε πράξεις, οὗ ἡ σκηνὴ λαμβάνει χώραν ἐν Ἀρκαδίᾳ κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα. Τοῦ καλοῦ τούτου δραματικοῦ ἔργου, προηγούνται ἀξιόλογα ἐκτενῆ προλεγόμενα καὶ περιήτου ἐθνικοῦ ἑλληνικοῦ δράματος. Τῷ 1860 ἐν Λειψίᾳ ἐξεδόθησαν μετὰ προοιμίου οἱ συμπαθεῖς Κυψελίδαι, ἱστορικὴ τραγωδία εἰς πράξεις πέντε, ἧς ἡ σκηνὴ ὑπόκειται κατὰ μὲν τὰς τέσσαρας πρώτας πράξεις ἐν Κορινθῷ ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ τυράννου Περιάνδρου, κατὰ δὲ τὴν πέμπτην ἐν Κερκύρᾳ. Ἐκ Γερμανίας ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίου τῷ 1861 καὶ ἐκείθεν εἰς Ἀθήνας ὅπου διορίσθη ἐκτακτὸς καθηγητῆς τῆς γενικῆς ἱστορίας τῆς φιλολογίας ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπι-



στημίῳ καὶ τῷ 1865 ἐγένετο δικαίως τακτικῶς. Αυστυχῶς ἡ νεολαία δὲν ἠδυνήθη νὰ ὠφεληθῇ καθότι ἐπὶ πολὺν χρόνον μετὰ τῶν σοφῶν διδασκαλιῶν αὐτοῦ ἤναγκάσθη νὰ ζητήσῃ τὴν παραίτησιν, ἣν καὶ ἔλαβε.

Ἦρξατο δημοσιεύων καὶ τὴν Γενικὴν Ἱστορίαν, ἣν δὲν ἔφερεν εἰς αὐτὴν εἰς πέρας. Προσέτι ἐγένετο συγγραφεὺς Ἱεράς Κατηχησεως. Κατὰ παράκλησιν, εἰς διάστημα ὀλιγώτερον ἑνὸς ἔτους, συνέταξε Γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης, τυπωθεῖσαν τῷ 1865 καὶ ἐπικριθεῖσαν δὲ ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ Θ. Λιβαδά, εἰς ἃν ὁ Βερναρδάκης ἀπήντησεν ἀμέσως διὰ τῆς Ἡμέρας, μετὰ μακρᾶς πραγματείας, ἥτις καὶ ἰδιαιτέρως ἐτυπώθη. Ὁ Βερναρδάκης, οὐ μόνον εὐφυσῶς ὑπεράσπιζε ἑαυτὸν καὶ ἐπικρίνει τὰς πράξεις τοῦ Λιβαδά ἀλλ' ἀποδεικνύει ὅτι εἰς τὴν «Σπουδαιότητα καὶ ὠφέλειαν τῆς Ἱστορίας» καὶ «Εἰσαγωγὴν εἰς τὴν μελέτην τῆς ποιήσεως» ὁ Λιβαδάς εἶνε λογοκλόπος. Τὴν γραμματικὴν ταύτην πολλὰκις ὁ διακεκριμένος καθηγητὴς Κόντος καὶ ἀπὸ τῆς ἔδρας καὶ εἰς τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ πραγματείας ἐπικρίνει. Ἀλλὰ καὶ ὁ Βερναρδάκης σφοδρότατα ἐπέκρινε τὰς Γλωσσικὰς παρατηρήσεις τοῦ Κόντου ἐν τῇ Νέᾳ Ἡμέρᾳ—καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει—ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ψευδοαττικισμοῦ ἔλεγχος ἤτοι Κ. Σ. Κόντου γλωσσικῶν παρατηρήσεων ἀναφερομένων εἰς τὴν νέαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν», πόνημα, ὅπερ πολὺ ἀνεγνώσθη, καθότι ὁ Βερναρδάκης καὶ αὐτὰ τὰ πλέον σχολαστικὰ πραγματεύεται μετὰ χάριτος καὶ εὐφυΐας. Ἐδημοσίευσεν κατὰ καιροῦς καὶ ἄλλα μικρὰ καλὰ ἔργα περὶ διαφορῶν ἀντικειμένων. Τῷ 1866 ἐξέδωκε τὴν Μερόπην, τραγωδίαν εἰς πράξεις πέντε. Ὡς γνωστὸν τὸ θέμα τοῦτο παρὰ οὐχὶ ὀλίγων ἐπραγματεύθη. Ὁ Μαρέζης, ὁ Βολταῖρος καὶ ὁ Ἀλφιέρης ἀπέκτησαν ὅμως, μετὰ χειρὶ τῶν θέμα τοῦτο, φήμην μεγίστην μετὰ τῶν συγχρόνων τῶν. Οὐχ ἦσαν ὅμως ἡ Μερόπη τοῦ Βερναρδάκη εἰς ἀξιόλογος, ἀρέσκει τῷ ἑλληνικῷ κοινῷ διὸ διδάσκεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ διαφέρει ἀρχῆθεν καὶ οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν Μερόπην τῶν ἄνω ξένων. Ἐγραψε τέλος ἕτερον ἱστορικὸν δραματικὸν ἔργον, τὴν Εὐφροσύνην, θυμῶς τοῦ σκληροῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, θέμα, ὅπερ ἀπὸ τῆς δημοτικῆς μουσῆς μέχρη τοῦ νῦν ἐνέπνευσέ τινας Ἑλληνας, ἐν οἷς τὸν Ταγιαπιέραν, Βαλαωρίτην, Μαρτινέζον, Ραγκαβῆν καὶ Ἀντωνιάδην.

Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὁ Βερναρδάκης διάγει βίον ἡσυχον ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ πατρὶδι καὶ καταγινόμενος εἰς μελέτας, ὧν ὁ καρπὸς ἰβεβαίως θὰ τιμῆσῃ τὴν ἡμετέραν φιλολογίαν.

Σ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ